

Mihai BICA:

„Să nu omorâm miracolul!”

MIHAI BICA s-a născut pe 10 decembrie 1963, la Teregova, Caras-Severin. A absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București, secția *Actorie*, la clasa prof. Olga Tudorache, în 1988.

Teatrografie: În perioada 1988–2000, actor al Teatrului „Radu Stanca” din Sibiu, pe scena căruia a jucat: *Astrov* din **Unchiul Vanea** de A.P. Cehov, *Cain* din **Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă** de Horia Lovinescu, *Marchizul* din **Feudalul** de C. Goldoni, *Dick Norman* din **Invazia** de Tudor Popescu, *Profesorul de filosofie*, *Cleonte* din **Burghезul gentilom** de Molière, *Oberon*, *Tezeu*, *Gutuie* din **Visul unei nopți de vară** de W. Shakespeare, *Feretrofobul* din **Porunca a 7-a** de Dario Fo, *Actorul* din **Arta comediei** de E. de Fillipo, *Șeful* din **Stress** de Mircea Radu Iacoban, *Poțiekaľnikov* din **Sinucigașul** de Nikolai Erdman, *Vulpașin* din **Domnișoara Nastasia** de G.M. Zamfirescu (*Premiul Presei* la Festivalul Dramaturgiei Românești, Timișoara, 1995), *Robert Ferăstrău* din **Opera de trei parale** de B. Brecht, *Baronul* din **Azilul de noapte** de M. Gorki, *Don Quijote* din **Don Quijote** după M. de Cervantes, *Iago* din **Othello** de W. Shakespeare, *Don Mortes* din **Dona Juana** de Radu Stanca, *Jerry*, *Peter* din **Zoo-story** de E. Albee, *Negleduș* din **Vânzătorul de umbre se grăbește la Roma** de Adam Puslojic, *Dobromir* din **Vinerea verde** de D.R. Popescu, **20 de minute cu îngerul** de Vampilov.

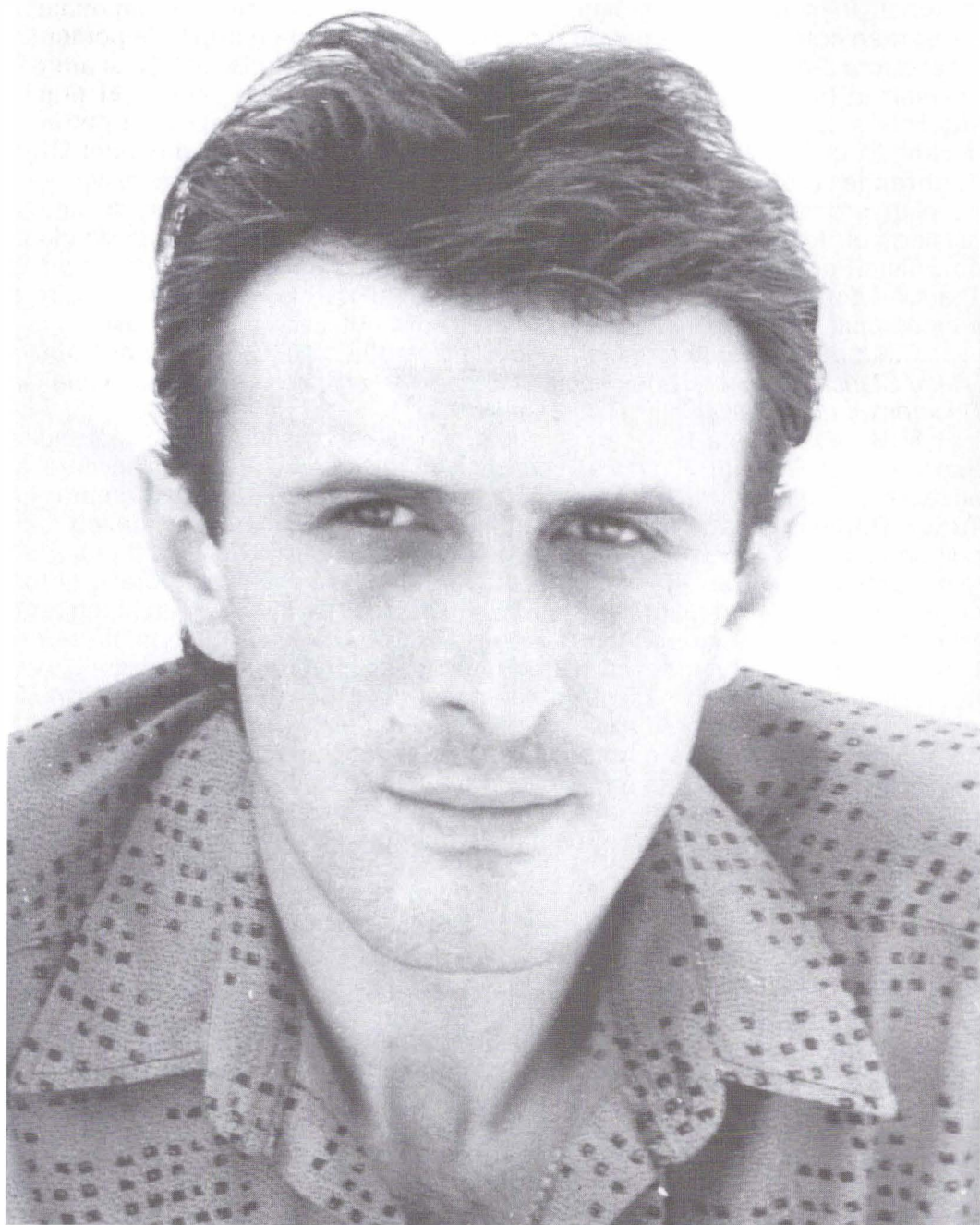
Din anul 2000, joacă la Teatrul Mic din București: *Miguel* din **Cimitirul păsărilor** de Antonio Gala. Din 2002, este actor al Teatrului „Sică Alexandrescu” din Brașov, unde joacă: *Pierre* din **Dineu cu proști** de Francis Veber, regia Șerban Puiu, *Chiriac* din **O noapte furtunoasă** de I.L. Caragiale, regia Mircea Cornișteanu, *Puck* din **Visul unei nopți de vară** de W. Shakespeare, regia Dominic Dembinski.

La Teatrul Național Radiofonic: *Elihu* din **Bunul și dreptul lov** după Cartea lui Iov - Jechiul Testament, *Alexandru Don* din **Lacrimi de sânge** de Costin Manoliu (Premiul JNITER pentru cel mai bun spectacol radiofonic al anului 2002), *Ducele de Albany* din **Regele Lear** de W. Shakespeare, *Zosim Oancea* din **Icoana unei vieți și Credință și ctitorie**, *Tatăl* din **Lena Constante: Procesul trădaților** – regia Gavriil Pinte și *Șeful* din **Barca e plină** de Iosif Naghiu, *Dinu* din **Bolero la miezul nopții** de Costin Manoliu – regia Marius Oltean.

Filmografie selectivă: *Titi* din **Dragoste și apă caldă**, regia Dan Mironescu; *Mitrică* din **Aurul alb**, regia Ovidiu Drăgănescu; *Recepționarul* din **Harababura**, regia Geo Țaizescu; *Mitru* din **O vară cu Mara**, regia George Cornea; *Soldatul* din **E pericoloso sporgersi**, regia Nae Caranfil; *Boierul* din **Prinși în plasă**, regia Bogdan Drăgulescu; *Dimitrios* din **Ich heisse Iphigenie**, regia Gabriela Danalli; *Un nuntaș* din **Raport despre starea națiunii**, regia Ion Cărmăzan.

Costin Manoliu: În ce măsură locul în care ați copilărit, familia, au marcat, au influențat devenirea dumneavoastră ulterioară?

Mihai Bica: Eu am văzut lumina zilei la Teregova, o localitate situată între Caransebeș și Herculane, într-o zonă de munte, în apropiere de Munții Șemenicului. Am crescut în plină natură, într-o familie frumoasă, alături de oameni care au suferit foarte mult, mai ales în primii ani ai dictaturii comuniste, când n-a existat familie care să nu aibă pe cineva arestat sau ucis. Cred că purtăm permanent înlăuntrul nostru copilăria.

C.M.: *Cum și-a descoperit Mihai Bica vocația pentru actorie?*

M.B.: Aș minți dacă aș spune că mi-am dorit de mic copil să devin actor. Cu mulți ani în urmă, pe când aveam 17 ani și eram elev la Liceul de chimie industrială „AZUR” din Timișoara, secția electrotehnică, a venit un actor al Teatrului Național din Timișoara, Mircea Belu, ca să facă un spectacol cu noi. Am fost distribuit în acel spectacol. Mircea Belu mi-a inoculat bucuria teatrului. Îi mulțumesc. Vladimir Jurăscu este un alt actor al Naționalului timișorean care m-a îndrumat. Atât de mult am fost lovit de aripa Melpomenei, încât acum n-aș putea să fac altceva. În 1982, am venit la București și am dat examen la Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică. Am picat primul sub linie și am fost foarte mâhnit. În 1983, am reușit și, după anul petrecut în armată la Brazi – Prahova, am devenit unul dintre „copiii” doamnei **Olga Tudorache**, profesoara noastră. Pentru mine a fost o întâlnire decisivă, atât pe plan profesional, cât și afectiv. În răstimpul celor patru ani de studii, asistenți au fost Florian Pittiș și Florin Zamfirescu. I-am avut colegi de clasă pe Emilia Popescu, Cecilia Bârbora, Raluca Penu, Mălina Petre (directoarea Teatrului din Reșița), Doru Fărte, Emil Șerban și Marius Rogojinschi – care a condus mult timp Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani.

C.M.: *Imediat după terminarea facultății, în 1988, ați ajuns actor al teatrului „Radu Stanca” din Sibiu, unde ați jucat timp de 12 ani. A nu juca pe o scenă din București e un handicap?*

M.B.: Experiența nu poate fi dobândită decât descifrând cât mai multe „partituri”. La început e bine să joci mult și să mergi într-un loc în care ai această posibilitate. În 1988, la Sibiu, directorul teatrului era dramaturgul **Tudor Popescu**, care a fost ca un părinte pentru mine. Dumnezeu să-l odihnească! Am lucrat în primii mei ani de teatru cu Silviu Purcărete, Dan Micu, Iulian Vișa, Dan Alecsandrescu, Goange Marinescu, cu profesorul Ion Cojar, cu mulți alți regizori. Am cunoscut oameni de litere: Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Anghel Dumbrăveanu, Mircea Ivănescu, Radomir Andric, Mircea Tomuș, D. R. Popescu, Gheorghe Pârja... împreună cu poetul Adam Puslojic din Serbia, am născut un spectacol după poezia lui: **Vânzătorul de umbre se grăbește la Roma**, în regia lui Horațiu Mihaiu. Grație lui Adam, care a crescut sub aripa ocrotitoare a lui Nichita Stănescu, am simțit starea de poezie. Mi-e dor de Adam Puslojic. Dacă faci cu dragoste ceea ce faci, nici nu mai contează locul. Aș da doar exemplul Craiovei, care a fost atâția ani „capitala teatrului românesc”. Spectacole bune nu se fac doar în București, ci în multe alte teatre din țară.

C.M.: *Ați fost directorul Teatrului „Radu Stanca” din Sibiu în perioada 1993–2000. De ani de zile se vorbește despre o lege care să reglementeze funcționarea teatrelor. Care e părerea dumnevoastră despre o eventuală reformă în domeniul instituțiilor de spectacol?*

M.B.: Teatrele trebuie subvenționate de la buget, din banii publici. A spus-o și Silviu Purcărete, care știe foarte bine situația din Franța și cât de greu poate supraviețui un teatru particular. În urmă cu aproape o sută de ani, Alexandru Davila, după ce a fost directorul Teatrului Național din București, a luat cei mai buni actori de la Național și a înființat Compania „Davila”. A rezistat un singur an. Ar trebui să existe o reglementare astfel încât un teatru să nu depindă de bunăvoința unor consilieri municipali. În orașele în care există teatre, ele trebuie să rămână, să fie susținute financiar, pentru că

Mihai BICA și Viorica Geantă CHELBEA în *Dineu cu proști* de Francisc Veber. Regia: Puiu Șerban.
Teatrul „Sică Alexandrescu” – Brașov.

dispariția unui teatru nu înseamnă că locul va rămâne gol. El va fi umplut de subcultură, de prostul gust. Orașele care nu au teatre și chiar și cele în care există teatre ar trebui să aloce fonduri care să permită invitarea unor spectacole bune ale teatrelor din zona lor și a celor mai bune spectacole din București. Printr-o altă lege a sponsorizării, la București și în celelalte orașe mari, trebuie încurajată apariția teatrelor independente, cu săli mici, care să găzduiască proiectele unor companii particulare, ale unor regizori, ale unor actori. Chiar Ministerul Culturii și primăriile ar putea acorda anual fonduri pentru astfel de proiecte. Oferta de spectacole s-ar diversifica și ar avea de câștigat atât publicul cât și oamenii de teatru.

C.M.: *Care trebuie să fie relația dintre actor și instituția teatrală?*

M.B.: În funcție de necesitățile unei trupe, pot coexista toate formele de colaborare între un actor și un teatru. Dacă un teatru angajează un actor foarte bun, cred că are tot interesul să-i facă un contract pe o perioadă cât mai lungă. Dacă solicită un actor pentru un rol anume, poate să-i facă un contract pe o perioadă determinată sau să îl plătească pentru fiecare reprezentație. În anul 2000, imediat după ce am plecat de la Teatrul „Radu Stanca” din Sibiu, am început colaborarea cu Teatrul Mic din București, unde am avut bucuria să mă întâlnesc pe scenă cu doamna Olga Tudorache, profesoara mea, cu Mitică Popescu, Dan Condurache, Adriana Șchiopu și Angela Munteanu, în spectacolul cu piesa **Cimitirul păsărilor** de Antonio Gala, care continuă să se joace după mai bine de patru ani de la premieră. Sunt plătit pentru fiecare reprezentație în parte. Au fost perioade în care spectacolul a fost programat foarte des, în care am făcut turnee în aproape toate orașele mari cu impresarul Anghel Stoian, dar și perioade în care teatrul a fost în renovare sau perioade de vacanță, așa că fiecare formă de colaborare are avantajele și dezavantajele ei.

C.M.: *În ce măsură jocul dumneavoastră este influențat de reacțiile publicului?*

M.B.: Sunt foarte importante reacțiile publicului. Nu se poate teatru fără public. Doar împreună cu spectatorul poți „zbura”. Se întâmplă uneori lucruri bizare în această relație actor–spectator. Jucam la Reșița **Cimitirul păsărilor** și am avut surpriza ca un spectator să urce pe scenă în timpul spectacolului. S-a îndreptat către cele două sfeșnice din fundal, a stins lumânările, apoi s-a întors și a coborât. Probabil și-a imaginat că flăcările ar putea aprinde decorul. Vă dați seama ce a fost în sufletul nostru...

C.M.: *Pregătirea unui rol vă influențează comportamentul dinafara scenei?*

M.B.: Încerc să mă comport cât mai normal în afara scenei. Căutările lăuntrice sunt aproape permanente în perioada repetițiilor și cred că-mi influențează comportamentul. Din fericire, am o soție foarte înțeleghătoare.

C.M.: *Există anumite teme, anumite subiecte spre care ar trebui să se îndrepte cu predilecție oamenii de teatru pentru a capta un public mai larg?*

M.B.: Eu nu cred în rețete. Tot ce se întâmplă într-o societate la un moment dat influențează lumea teatrului, dar nu putem spune că doar anumite texte ar trebui jucate sau doar anumite teme și anumite subiecte ar interesa acum publicul. Un spectacol bun spune ceva tuturor categoriilor sociale. Nu cred în spectacolele făcute doar pentru o anumită categorie de oameni.

C.M.: *Anul acesta au loc alegeri locale, parlamentare și prezidențiale. La alegerile din 1996, la cele din 2000, mulți artiști și-au manifestat deschis opțiunea pentru un partid, pentru unul sau altul dintre candidați. Ca persoană publică, un actor are datoria de a avea o atitudine politică explicită?*

M.B.: Fiecare e liber să acționeze așa cum crede de cuviință. Eu prefer să stau în afara politicii. Dacă alți colegi de ai mei vor să se implice politic, să susțină un partid sau un politician, n-au decât să o facă. Nici nu-i condemn, nici nu-i aplaud.

C.M.: *Ce atmosferă ați găsit la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov, unde ați fost angajat în anul 2002, în urma unui concurs?*

M.B.: După ce am avut șansa să stau pe aceeași scândură cu **Olga Tudorache** la Teatrul Mic, cu **Ștefan Iordache** la Teatrul Național din București, timp de câteva luni în timpul repetițiilor la spectacolul **Omul de la Mancha**, în primul meu spectacol la teatrul din Brașov – **Dineu cu proști** – am avut bucuria de a întâlni un alt mare actor, pe **Costache Babii**. Apoi și pe **Mircea Andreescu** în **O noapte furtunoasă**. În lucrul cu actorii mari te încearcă sentimente puternice. Am fost impresionat de calitatea lor umană. Nu s-a pierdut sentimentul de iubire în branșa noastră. Desigur, mai avem și vanități, dar trecem peste ele. Teatrul din Brașov are o trupă bună, care poate mai mult. Sunt mulți actori tineri. Directorul teatrului, regizorul Claudiu Goga, a impus un program repertorial echilibrat. La Brașov nu se joacă decât texte bune.

C.M.: *Se poate vorbi despre diferențe de mentalitate între generațiile de actori?*

M.B.: Nu cred în divorțul dintre generații. Pe lumea asta există sau nu există comunicare. În teatru, comunicarea nu depinde de vârstă, ci de caracter, talent și profesionalism. Acum lucrăm la **Visul unui nopti de vară** de Shakespeare, în regia lui Dominic Dembinski, un director de scenă așa cum orice actor își dorește: bine pregătit, cu o viziune clară asupra spectacolului, totodată deschis la orice propunere care e în favoarea montării. Eu sunt **Puck**. Cred că **Visul unei nopti de vară**, așa cum l-a gândit Dominic Dembinski, va fi un spectacol important.

C.M.: *Ce sens are teatrul în lumea de azi pentru Mihai Bica?*

M.B.: Nu sunt cuvinte suficiente pentru a răspunde la această întrebare. Oare care e menirea teatrului când răul a devenit obișnuință?... Să încercăm să înnobilăm sufletele și spiritele semenilor noștri. Pentru mine, iubirea și libertatea sunt cele mai importante dominante umane. Sunt date divine. De ce să nu fie și teatrul un spațiu al iubirii și al libertății?... Bucuria întâlnirii cu spectatorul înseamnă foarte mult pentru mine. Dacă energiile mele au ajuns la el, dacă energiile lui au ajuns la mine, dacă noi am comunicat pentru câteva clipe, mă pot considera un om fericit.

C.M.: *Pentru spectator, teatrul poate fi o evadare dintr-o viață care curge banal. Unui om care trăiește în interiorul spectacolului, ce îi dă teatrul?*

M.B.: Fiecare personaj îți creează zeci și zeci de probleme. Dinafară, teatrul e văzut de foarte mulți ca fiind ceva ușor. Doar un actor știe câtă durere e câteodată în sufletul lui. Totuși, noi, cei care facem teatru, avem o șansă. De multe ori ceea ce nu se rezolvă în viața noastră firească, acolo pe scenă se rezolvă. Cum reușește o ficțiune să fie atât de reală?... Teatrul este un miracol. Să nu omorâm miracolul!